

UDC: 364-78

LBC: 63.3(2)6-6; 63.3 (2)64; 63.3(5 e)64

MJ № 474

 10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313

DIGITAL TECHNOLOGIES IN SOCIAL WORK

Samir Hasanov*

Abstract. The main purpose of this article is to present to the readers the effective ways available for the development of the ICT field of social work, to consider the increase in mutual cooperation through technological achievements. The article also examines the impact of digital technologies on the development of social work, specific aspects of ICT related to professional activity are discussed, reference is made to Moore and Metcalfe's laws.

It is noted that modern society, along with many innovations, is also transforming into various trends.

Keywords: digital technologies, social work, ICT, Internet, social protection, computer technology.

* Doctor of Philosophy in Philosophy,
Senior Lecturer of the Department of “Humanitarian and social sciences” of the Azerbaijan State University of
Tourism and Management; Baku, Azerbaijan
E-mail: samir-gasanov-63@mail.ru
<https://orcid.org/0009-0002-0788-1974>

To cite this article: Hasanov, S. [2026]. DIGITAL TECHNOLOGIES IN SOCIAL WORK. “Metafizika” journal,
9(2), pp.303-313.

<https://doi.org/10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313>

Article history:

Received: 23.12.2025 **Revised:** 12.01.2026 **Accepted:** 02.02.2026 **Published:** 15.06.2026

Copyright: © 2025 by AcademyGate Publishing. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the CC BY-NC 4.0. For details on this license, please visit

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

УДК: 364-78

ББК: 63.3(2)6-6; 63.3 (2)64; 63.3(5 e)64

МЖ № 474

 10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313

ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ

Самир Гасанов*

Абстракт. Основная цель данной статьи – представить читателям эффективные пути развития ИКТ-сферы социальной работы, рассмотреть увеличение взаимного сотрудничества благодаря технологическим достижениям. В статье также рассматривается влияние цифровых технологий на развитие социальной работы, обсуждаются конкретные аспекты ИКТ, связанные с профессиональной деятельностью, приводятся ссылки на законы Мура и Меткалфа.

Отмечается, что современное общество, наряду со многими инновациями, также трансформируется в различные направления.

Ключевые слова: цифровые технологии, социальная работа, ИКТ, Интернет, социальная защита, компьютерные технологии

* Доктор философии,
старший преподаватель кафедры «Гуманитарные и социальные науки» Азербайджанского государственного университета туризма и управления; Баку, Азербайджан
E-mail: samir-gasanov-63@mail.ru
<https://orcid.org/0009-0002-0788-1974>

Цитировать статью: Гасанов, С. [2026]. ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ. *Журнал «Metafizika»*, 9(2), с.303-313.

<https://doi.org/10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313>

История статьи:

Поступила: 23.12.2025 Переработана: 12.01.2026 Принята: 02.02.2026 Опубликовано: 15.06.2026

Copyright: © 2025 by AcademyGate Publishing. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the CC BY-NC 4.0. For details on this license, please visit

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

UOT: 364-78

KBT: 63.3(2)6-6

MJ № 474

 10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313

SOSIAL İŞDƏ RƏQƏMSAL TEXNOLOGİYALAR

Samir Həsənov*

Abstrakt. Bu məqalədə əsas məqsəd İKT-nin sosial iş sahəsinin inkişaf etdirilməsi üçün mövcud olan səmərəli yolların oxucuların diqqətinə təqdim edilməsi, texnoloji nailiyyətlər vasitəsilə qarşılıqlı əməkdaşlığın artırılmasına nəzər salmaqdır. Həmçinin məqalədə rəqəmsal texnologiyaların sosial işin inkişafına təsiri araşdırılır, İKT-nin peşəkar fəaliyyətlə əlaqəli spesifik aspektləri müzakirə olunur, Mur və Metkalf qanunlarına istinad edilir.

Qeyd edilir ki, müasir cəmiyyət bir çox yeniliklərlə yanaşı müxtəlif tendensiyalara da transformasiya edir. Buna görə də, İKT bacarıqları və İKT savadlılığı sosial iş və davamlı təhsildə vacib təlim nəticələri olmalıdır.

Açar sözlər: rəqəmsal texnologiyalar, sosial iş, İKT, internet, sosial müdafiə, kompüter texnologiyası

* Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,

Azərbaycan Dövlət Turizm və Menecment Universitetinin “Humanitar və sosial elmlər” kafedrasının baş müəllimi;
Bakı, Azərbaycan

E-mail: samir-gasanov-63@mail.ru

<https://orcid.org/0009-0002-0788-1974>

Məqaləyə istinad: Həsənov, S. [2026]. SOSIAL İŞDƏ RƏQƏMSAL TEXNOLOGİYALAR. “Metafizika” jurnalı, 9(2), səh.303-313.

<https://doi.org/10.33864/2617-751X.2026.v9.i2.303-313>

Məqalənin tarixçəsi:

Daxil olub: 23.12.2025 **Yenidən baxılıb:** 12.01.2026 **Təsdiqlənib:** 02.02.2026 **Dərc olunub:** 15.06.2026

Copyright: © 2025 by AcademyGate Publishing. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the CC BY-NC 4.0. For details on this license, please visit

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

1. Giriş (problemin qoyuluşu)

Hazırda sosial müdafiə sisteminin və bütövlükdə sosial sahənin informasiya və kommunikasiya infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi təşkilati inkişafın aktual sahəsinə çevrilir. Sosial təşkilatların müxtəlif strukturları və bölmələri daxilində informasiya və analitik mərkəzlərin mövcudluğu ilk addımdır; növbəti addım şöbələrarası informasiya sistemi şəbəkəsinin yaradılmasıdır [1]. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT) geniş şəkildə elektron vasitələrdən istifadə edərək məlumatların ötürülməsi, emalı və saxlanması üçün istifadə olunan texnologiyalar kimi müəyyən edilir. Buraya e-poçt, SMS mətn mesajlaşması, video söhbət və onlayn sosial şəbəkə daxil ola bilər. Buraya həmçinin geniş rabitə və informasiya funksiyalarını yerinə yetirən bütün müxtəlif hesablama cihazları (məsələn, noutbuklar və smartfonlar) daxildir. İKT inkişaf etmiş ölkələrdə geniş yayılmışdır və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə sosial, siyasi və iqtisadi iştirakın genişləndirilməsi səylərinin ayrılmaz hissəsi hesab olunur. Məsələn, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yoxsulluğun və digər sosial və iqtisadi problemlərin azaldılması üçün dünyanın səkkiz zaman məhdudiyətli məqsədinə çatmasına kömək etmək üçün İKT-nin vacib olduğunu qəbul edir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı həmçinin İKT-ni inkişaf etməkdə olan ölkələrdə sağlamlığın yaxşılaşdırılmasına üç yolla töhfə verən kimi görür:

- 1) inkişaf etməkdə olan ölkələrdə həkimləri praktik irəliləyişlər üzrə öyrətmək yolu kimi;
- 2) yoxsul və ucqar ərazilərə çatdırılma mexanizmi kimi;
- 3) ictimai səhiyyə xidmətlərinin göstərilməsi üçün vacib olan şəffaflığın və idarəetmənin səmərəliliyinin artırılması.

Sosial təminat sisteminin informasiya komponentinin inkişafı qaçılmaz bir prosesdir və vətəndaşların, xüsusən də əhalinin sosial cəhətdən həssas qrupları, eləcə də əlilliyi olan şəxslər üçün sosial təminat hüquqlarının həyata keçirilməsində onların istifadəsini zəruri edir. Lakin qeyd etmək lazımdır ki, "üçüncü sənaye inqilabı"nın təqdim etdiyi imkanlar bu sahədə tam şəkildə reallaşdırılmayıb. Bu boşluq müxtəlif informasiya sistemlərinin yaradılması, inkişafı və aktiv tətbiqi üçün hökumətin təşviqləri vasitəsilə aradan qaldırılır [2].

İnternetin inkişafı ilə geniş İKT-lər sosial münasibətləri, təhsili və məlumatların yayılmasını dəyişdirib. Texnologiyaya olan bu marağa baxmayaraq, sosial işin tədqiqat, təhsil və təcrübədə İKT-yə ayırdığı diqqət, İKT-ni imkansız və hüquqlarından məhrum insanların həyatını yaxşılaşdırmaq üçün vacib və bütün vətəndaş iştirakı formaları üçün vacib hesab edən digər milli və beynəlxalq təşkilatların səylərindən geri qalır.

Təhsil Nazirliyinin orta və ali təhsil üzrə Agentliyi kompüter texnologiyalarının sosial iş təhsilinə inteqrasiyasına çağırır, lakin inteqrasiya

və ya tələbə təlimi üçün dəqiq standartlar yoxdur. Digər sosial işçilər, sosial iş tələbələri və sosial iş müəllimləri ilə müsahibə aparsanız, tez bir zamanda bir çoxunun NASW texnologiya standartlarından xəbərsiz olduğunu aşkar edəcəksiniz. Sosial iş kursu tədris proqramlarının icmalı da göstərir ki, elektron poçt ünsiyyətindən başqa funksional İKT istifadəçiliyi ümumiyyətlə təhsil müəssisələrində yoxdur. Nəticə etibarilə, sosial iş tələbələri bu gün işçi qüvvəsinin ayrılmaz hissəsi olan və zamanla daha da vacib olacaq İKT-dən istifadə etməyə kifayət qədər hazır deyillər. Bu problemlərlə əlaqədar rəqəmsallaşma texnologiyalarından istifadə edərək insan alverinə qarşı mübarizədə social işçilər üçün stolüstü vəsait sayıla biləcək “Təmiz Dünya qadınlara yardım İctimai Birliyi”nin rəhbəri Mehriban Zeynalovanın “İnsan alverinə qarşı mübarizədə rəqəmsal monitoring üçün Təlimat” metodik vəsaiti xüsusi qeyd etmək olar [2].

Texnologiyanın və virtual şəbəkənin böyüməsi və əhəmiyyəti iki vacib qanunla vurğulanır. Birincisi, inteqral sxem texnologiyasındakı irəliləyişlərin yarımkeçirici sənayesinə hər çipdəki komponentlərin sayını 18-24 ay ərzində ikiqat artırmağa imkan verəcəyini bildirən Mur Qanunudur. Əsasən, bu o deməkdir ki, kompüter sürəti və performansı hər 1, 5-2 ildən bir ikiqat artır.

Bu artım sonsuza qədər davam edə bilməsə də, bu günə qədər əldə edilən texnologiyanın eksponensial artımı cəmiyyətimizi dəyişdirdi və gələcək nəsillər üçün dinamik bir qüvvə olaraq qalacaq. Sosial işçilərin texnologiyanın müştərilərin həyatının formalaşmasında və göstərdikləri xidmətlərdə oynadığı rolu anlamaları vacibdir. İkinci qanun olan Metkalf Qanununda deyilir ki, şəbəkənin dəyəri şəbəkəyə qoşulan insanların sayının kvadratına mütənasib olaraq artır. Sürətlə inkişaf edən bu texnologiyalar və onlardan istifadə edən insanlar getdikcə artan ölçüdə və dəyərdə virtual şəbəkələr yaradırlar.

Bu gün TikTok, Instagram və Facebook kimi internet şəbəkələri mütəxəssislərə və işəgötürənlərə reklam və şəbəkələşmə imkanları təqdim edən geniş sosial şəbəkələr yaradır. Sosial mediadan, istər işə qəbul, istər resurs təminatı, istərsə də məlumat üçün effektiv şəkildə istifadə etmək üçün sosial işçilər bu şəbəkələrin imkanlarını və onların rəqəmsal mühitdə necə effektiv şəkildə başa düşülə, idarə oluna və istifadə edilə biləcəyini başa düşməlidirlər.

Texnologiyanın davamlı böyüməsinə və genişlənməsinə baxmayaraq, bir çox hüquqsuz və əlverişsiz vəziyyətdə olan şəxslərin hələ də İKT-yə və ya internetə çıxışı yoxdur. Azərbaycanda və dünyanın digər müvafiq ölkələrində təşəbbüslər hamı üçün çıxışı təmin etməyə çalışsa da, ölkələr daxilində və ölkələr arasında, xüsusən də internetin yayılmasının zəif olduğu Afrika bölgələrində əhəmiyyətli fərqlər mövcuddur.

Əksər xidmətlərin rəqəmsallaşmasında müsbət bir tendensiyanın olduğunu və sosial dəstək almaq prosesini sadələşdirdiyini söyləmək olar, lakin müraciət

prosesinin dəyişkənliyini də istisna etmək olmaz [3].

Sosial işçilərə İKT üzrə təlim keçərkən, bütün texnologiyaların təhsilin dəyərini artırmadığını da qəbul etmək vacibdir. İKT bir çoxlarının gözlədiyi kimi öyrənmə və tədrisdə köklü dəyişikliklərə səbəb olmayıb. Bu, sosial işçilər arasında İKT savadlılığının, yəni İKT-dən istifadə edərək məlumatlara çıxış və qiymətləndirmə qabiliyyətinin təmin edilməsinin vacibliyini vurğulayır. Bu, sosial işçilərə geniş seçimlər arasından optimal vasitələri seçməyə kömək edəcək.

Onlayn münasibətlərin oflayn münasibətlərlə rəqabət aparan və ya onları üstələyən yaxınlıq, zənginlik və səlahiyyətləndirmə keyfiyyətlərinə malik ola biləcəyi iddia edilir, çünki onlayn münasibətlər adətən fiziki yaxınlıqdan daha çox qarşılıqlı maraqlara əsaslanır. Əməkdaşlıq texnologiyaları, yəni İKT tərəfindən dəstəklənən insanlar arasında qarşılıqlı əlaqələr, yeni müəssisələrin yaradılması və hamıya dəyərli mal və xidmətlərin paylanması üçün imkanları genişləndirib. İKT-nin inkişafı ilə dünyanın ən ucqar bölgələri belə indi yüksək keyfiyyətli təhsil resurslarına çıxış əldə edə bilər. İKT işçi qüvvəsini dəyişdirməklə, vətəndaşları maarifləndirməklə və xidmətləri sadələşdirməklə hökumətləri dəyişdirməyə kömək edir. Səhsiz-hesabsız hesabatlar və məlumat mənbələri göstərir ki, İKT sərhədləri azaldıb və informasiya və təhsilə çıxışı genişləndirib. İKT və internetin inkişafı çətinliklərdən azad olmasa da, reallıq budur ki, hər ikisi qlobal cəmiyyəti formalaşdırmağa davam edəcək [4]. Texnoloji vasitələrdə səriştəlilik akademik, peşəkar və şəxsi effektivliyi artırmaq üçün fürsətdən daha çox tələbdir. Sosial iş tədris planında texnologiyanın rolunu müzakirə edən mənbələr mövcuddur. Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi və Dövlət Məşğulluq Agentliyi texnologiya və sosial iş təcrübəsi ilə bağlı on standart dəstini dərc ediblər ki, bunlar da sosial iş peşəsi üçün texnologiyanın müxtəlif missiyalarına inteqrasiyası ilə bağlı rəhbərlik rolunu oynayır.

Klinik xidmətlər göstərərəkən sosial işçilər klinik ehtiyacların teletibb və elektron poçt məsləhətləşmələri kimi texnologiyalar vasitəsilə ödənilə biləcəyini (və hazırda da ödənildiyini) bilməlidirlər. Onlayn göstərilən xidmətlərin effektivliyini daha yaxşı başa düşmək üçün əlavə tədqiqatlara ehtiyac var.

Bu cür texnologiyalardan istifadə edən sosial işçilər onlayn tibbi xidmətlərin üstünlükləri və çatışmazlıqları ilə yanaşı, hüquqi, etik və sosial prinsiplərin tətbiqini də nəzərə almalıdırlar. Hal-hazırda sosial iş tədris proqramları demək olar ki, yalnız İKT vasitəçiliyi ilə mübadilə olmadan münasibətlərə yönəlmişdir, lakin səhiyyə sistemində texnologiyaların inkişafı bu məsələləri sosial iş təhsilində prioritet hala gətirir. Bu məsələlər həll edilməzsə, sosial iş sahəsi tibbi və psixososial xidmətlərin göstərilməsində rəqabət qabiliyyətini itirmək riski daşıyır. Bundan əlavə, lazımı təlim olmadan bu təcrübə

sahəsindəki sosial işçilər keyfiyyətsiz xidmətlər göstərmək və ya hüquqi və ya etik çətinliklərlə üzləşmək riski daşıyırlar.

İnternet həm müəyyən virtual fanatizm və fərdi yanaşma ilə xarakterizə olunan, onlayn işlərinin xüsusiyyətlərini aydın şəkildə ifadə edən müştəriləri, həm də mütəxəssisləri yaratmışdır və yaratmaqda davam edir. Psixoloqlar bu üslubu idiosentrizm adlandırırlar [5].

Medializasiya prosesi müxtəlif növ informasiyanın inteqrasiyasını əhatə edir: onun mənaya çevrilməsi, biliklərin bir səviyyədən digərinə yenidən formatlaşdırılması, media və sosial-mədəni mühətdən kənarında mənasız olan semiotik formasıyaların və xüsusi simvolik konstruksiyaların yaradılması [6]. Sosial iş təhsili, tədqiqatı və təcrübəsi sahəsi İKT-nin sürətli inkişafı ilə əhatə olunmuşdur.

Sosial iş təcrübəsinin sosial iş etikasının standartlarına və dəyərlərinə uyğun olmasını təmin etmək üçün sosial işçilər İKT sahəsində səriştəli və savadlı olmalıdırlar. Bu, təcrübənin bütün səviyyələrindəki sosial işçilərə təhsilə, biliyə və digər resurslara çıxışı genişləndirməklə hüquqlarından məhrum və əlverişsiz vəziyyətdə olan şəxslərin həyatını yaxşılaşdırmağa kömək etməyə imkan verəcəkdir. Bir çox İKT gözlənilən potensiallarını reallaşdırma bilməsə də, İKT-nin davamlı sürətli böyüməsi sosial işçilərin texnologiyaya müqavimət göstərə bilməməsi, lakin onun gündəlik həyatda oynadığı rolu başa düşməsi üçün şərait yaratmışdır.

2.Rəqəmsal texnologiyaların ailələr və uşaqlarla aparılan sosial işdə istifadəsi

Müasir cəmiyyət sosial iş sahəsinə fəal təsir göstərən rəqəmsal texnologiyaların sürətli inkişafını yaşayır. Rəqəmsallaşma onun transformasiyasının ayrılmaz hissəsinə çevrilir, səmərəliliyin artmasına, ünvanlı yardıma və xidmət alanlarla qarşılıqlı əlaqələrin yaxşılaşdırılmasına töhfə verir. Bu, xüsusilə fərdiləşdirilmiş və çevik yanaşma tələb olduğu ailələr və uşaqlarla işdə özünü göstərir. Rəqəmsal həllərin tətbiqi sosial yardımı sosial cəhətdən həssas qruplar üçün daha əlçatan etməklə yanaşı, həm də sosial qurumların fəaliyyətini optimallaşdırır.

Rəqəmsallaşdırmanın xidmətlərin keyfiyyətini və vətəndaş məmnuniyyətini artıracağı gözlənilir. Sosial işdəki rəqəmsal texnologiyalar, xidmət göstərilməsinin, monitorinqinin avtomatlaşdırılması və vətəndaşların sorğularına dərhal cavab verilməsi üçün hazırlanmış informasiya və elektron vasitələrin birləşməsinə təmsil edir [7, səh. 128–130].

Onların tətbiqi ilkin diaqnozdan tutmuş hərtərəfli dəstəyə qədər bütün ailə dəstək dövrünü əhatə edir. Əsas komponentlərə aparat təminatı (fərdi kompüterlər, sensor panellər), ixtisaslaşmış proqram təminatı və onlayn platformalar və interaktiv avadanlıqlar da daxil olmaqla şəbəkə resursları daxildir.

Sosial işin kompüterləşdirilməsi sosial sahənin rəqəmsal transformasiyasının vacib elementidir. Bu, sosial dəyişiklikləri stimullaşdırmaq, həyat keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq və fərdlərin və qrupların resurs potensialını açmaq üçün müasir İT-dən istifadəni əhatə edir [8, səh. 177–178]. Onun sahələrindən biri də əlçatanlığı təmin edən və məsafədən məsləhət və təlim də daxil olmaqla ərazi maneələrini aradan qaldıran xidmət göstərilməsinin elektron şəbəkə modelidir.

Rəqəmsal mühitdə uşaqlarla işləməkdə interaktiv avadanlıqların istifadəsi vacib hala gəlir. Müasir uşaqlar erkən yaşlarından rəqəmsal qarşılıqlı əlaqədə olurlar ki, bu da özünəməxsus qavrayış növünü inkişaf etdirir. İnteraktiv texnologiyalar, xüsusən də inkişaf və qavrayış fərqlərinin nəzərə alınması vacib olan inklüziv təhsil kontekstində bilik və bacarıqların effektiv şəkildə mənimsənilməsinə təmin edir. Bu cür texnologiyalar öyrənməni aktiv, motivasiyaedici bir prosesə çevirir [9].

Yanaşmanın fərdiləşdirilməsi də interaktiv metodların əsas üstünlüyü kimi ortaya çıxdı. Məsələn, ağıllı güzgü uşağın fərdi nitq xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdı və "Oyna və İnkişaf et" sistemi uşağın yaşından asılı olaraq müxtəlif çətinlik səviyyələri təklif etdi. İnteraktiv qum qutusu müxtəlif formatlar təklif edir: motor və idrak bacarıqlarına uyğunlaşdırılmış fərdi və qrup sessiyaları, eləcə də valideynlərlə fərdi sessiyalar. Bu, mütəxəssislərə hər bir uşağın ehtiyaclarını, istər davranış modifikasiyası, istər idrak inkişafı, istərsə də emosional rahatlaşdırma olsun, daha dəqiq həll etməyə imkan verir.

Buna görə də, interaktiv avadanlıqlar yalnız iştirakçıları cəlb etmir, həm də sosial xidmətləri daha effektiv və hədəflənmiş edir. Bundan əlavə, tədqiqatlar sübut etmişdir ki, interaktiv avadanlıqların istifadəsi həqiqətən uşağın hərtərəfli inkişafını təşviq edir, onların idrak, emosional, sosial və fiziki inkişafına hərtərəfli təsir göstərir. Buna bariz nümunə interaktiv qum qutusudur ki, bu da eyni zamanda coğrafiya və təbiət hadisələrini öyrənmək, qum oyunu vasitəsilə incə motor bacarıqları və emosional komponent (narahatlığı azaltmaq) və sosial bacarıqların inkişafı kimi idrak bacarıqlarını inkişaf etdirir, çünki interaktiv qum qutusu qruplar üçün nəzərdə tutulub. Məsələn, altı yaşlı bir qız sessiya zamanı digər uşaqlara kömək edərək liderlik bacarıqlarını nümayiş etdirdi.

Qeyd etmək vacibdir ki, müxtəlif növ avadanlıqlar uşağın şəxsiyyətinin müxtəlif aspektlərini xüsusi olaraq inkişaf etdirir. Kinect sensorlu "Oyna və İnkişaf et" sistemi ümumi motor bacarıqlarının, motor koordinasiyasının və məkan düşüncəsinin inkişafını təşviq edir. Ağıllı güzgü, nitq inkişafı üçün aşkar faydalarına əlavə olaraq, gözlənilmədən özünəinamın artırılması və diqqətin yaxşılaşdırılması üçün təsirli bir vasitə olduğunu sübut etdi.

Əvvəlcə istirahət vasitəsi kimi qəbul edilən virtual reallıq texnologiyaları, yeniyetmələrdə emosional zəkanın və sosial adaptasiyanın inkişafı üçün əhəmiyyətli potensial nümayiş etdirdi. Bu hərtərəfli təsir oyun, sensor

stimullaşdırma və nəticələrin vizuallaşdırılmasının kombinasiyası vasitəsilə əldə edilir və bu da inkişaf prosesini hər yaşdan olan uşaqlar üçün təbii və cəlbədicidir. İnteraktiv avadanlıqların uşağın şəxsiyyətinin bütün sahələrinin inkişafını uyğunlaşdırmaq qabiliyyəti xüsusilə dəyərlidir.

İki münaqişəyə meyilli uşaq (qardaş və bacı) ilə aparılan bir araşdırma nümunədir. 2,5 illik sistemli sessiyalardan sonra təkə idrak inkişafında (təhsil göstəricilərinin yaxşılaşdırılması) deyil, həm də emosional inkişafda (gərginliyin azalması) və sosial inkişafda (empatiya və əməkdaşlıq bacarıqlarının inkişafı) əhəmiyyətli irəliləyiş əldə edildi. Bu nəticələr inandırıcı şəkildə göstərir ki, müasir interaktiv texnologiyalar uşağın hərtərəfli inkişafını həqiqətən dəstəkləyir və inkişafın bütün əhəmiyyətli sahələrində potensialının açılması üçün optimal şərait yaradır.

3.Nəticə

Üstünlüklərə baxmayaraq, interaktiv texnologiyaların tətbiqi bir sıra çətinliklərlə əlaqələndirilir. Birincisi, mütəxəssislər üçün əlavə təlim tələb olunur, çünki bütün işçilər əvvəlcə müasir avadanlıqlardan istifadə etməkdə bacarıqlı deyillər. İkincisi, uşaqların təhlükəsizliyi, xüsusən də VR eynəklərindən və ya hərəkət sensorları olan aktiv oyunlardan istifadə edərkən, fiziki zədələnmələrin və ya sinir sistemində həddindən artıq stressin qarşısını almaq üçün diqqətlə izlənməlidir ki, bu da sessiyaların müddətini məhdudlaşdırır. Üçüncüsü, avadanlıqların yüksək qiyməti və xidmətdən asılılıq müəssisələr üçün maliyyə və təşkilati çətinliklər yarada bilər.

Lakin, tədqiqatın göstərdiyi kimi, bu çətinliklər iş səmərəliliyinin və iştirakçıların cəlb olunmasının əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə kompensasiya olunur.

Beləliklə, interaktiv texnologiyalar sosial işdə, uşaq inkişafını təşviq etməkdə, ailələr daxilində ünsiyyəti yaxşılaşdırmaqda və xidmətlərin keyfiyyətini artırmaqda öz dəyərini sübut etmişdir. Mövcud çətinliklərə baxmayaraq, onların üstünlükləri - motivasiya, uyğunlaşma və sürətləndirilmiş nəticələr - onları müasir sosial institutlar üçün perspektivli bir vasitəyə çevirir.

4.ƏDƏBİYYAT

1. Нефедьева, Е. И. & Федоряк, О. О. (2010). Информационное обеспечение организации социальной защиты населения на региональном уровне. *Известия Иркутской государственной экономической академии (Байкальский государственный университет экономики и права)*, №5, с.42–48.
2. Zeynalova, M. (2025). *Metodiki vəsait. İnsan alverinə qarşı mübarizədə rəqəmsal monitoring üçün Təlimat*. Bakı: Optimist nəşr, 260 s.

3. Какадий, И. И. & Просвирина, А. И. (2020). Электронные технологии предоставления государственных услуг в области социальной поддержки населения. *Вестник евразийской науки*, Т.12, №2, с.44.
4. Григорьев, И. В. & Зуева, К. А. (2019). Использование информационных технологий как новый вектор реализации гражданами прав на социальное обеспечение. *Право и политика*, №7, с.13–22.
5. Фокин, В. А. & Фокин, И. В. (2010). Информационные технологии в социальной работе: реальность и перспективы. *Вестник Мордовского университета*, №2, с.71–76.
6. Гарданов, А. Р., Юмагужина, А. М. & Салимшин, И. Л. (2021). Правовое поле конфиденциальности в социальных сетях. *Евразийский юридический журнал*, №12(163), с.458.
7. Лычагина, В. В. (2010). Применение информационных технологий в деятельности специалиста по социальной работе: теоретический аспект. *СибСкрипт*, №3.
8. Бойко, Е. В. (2017). Использование интерактивного оборудования с детьми дошкольного возраста. *Образование и воспитание*, №1(11), с.3–5. URL: <https://moluch.ru/th/4/archive/52/1765/> (дата обращения: 06.05.2025).
9. Гасумова, С. Е. (2013). Зарубежный опыт информатизации социальной работы. *Отечественный журнал социальной работы*, №2 (53), с.128–132.

REFERENCES

1. Nefedyeva, E. I., & Fedoryak, O. O. (2010). Information support for the organization of social protection of the population at the regional level. *Proceedings of the Irkutsk State Economic Academy (Baikal State University of Economics and Law)*, No.5, 42–48. (in Russian)
2. Zeynalova, M. (2025). *Methodological guide: Manual for digital monitoring in combating human trafficking*. Baku: Optimist Publishing, 260 p. (in Azerbaijani)
3. Kakadiy, I. I., & Prosvirina, A. I. (2020). Electronic technologies for providing public services in the field of social support of the population. *Bulletin of Eurasian Science*, 12(2), p.44. (in Russian)
4. Grigoriev, I. V., & Zueva, K. A. (2019). The use of information technologies as a new vector for citizens to exercise their rights to social security. *Law and Politics*, No.7, 13–22. (in Russian)
5. Fokin, V. A., & Fokin, I. V. (2010). Information technologies in social work: Reality and prospects. *Bulletin of Mordovia University*, No.2, 71–76. (in Russian)

6. Gardanov, A. R., Yumaguzhina, A. M., & Salimshin, I. L. (2021). The legal framework of confidentiality in social networks. *Eurasian Law Journal*, 12(163), p.458. (in Russian)
7. Lychagina, V. V. (2010). The use of information technologies in the activities of a social work specialist: Theoretical aspect. *SibScript*, No.3. (in Russian)
8. Boyko, E. V. (2017). The use of interactive equipment with preschool children. *Education and Upbringing*, 1(11), 3–5. Retrieved from <https://moluch.ru/th/4/archive/52/1765/> (accessed May 6, 2025). (in Russian)
9. Gasumova, S. E. (2013). Foreign experience in the informatization of social work. *Domestic Journal of Social Work*, 2(53), 128–132. (in Russian)